

Heydər Əliyev və milli mətbuatımız

Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlində dövlət müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra milli mətbuatımızın inkişafında ciddi dönüş yaranmış, söz azadlığının təmini istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Bu gün müstəqil Azərbaycan, söz, fikir və məlumat azadlığının maksimum səviyyədə təminatı baxımından MDB məkanında ən qabaqcıl yerlərdən birini tutur.

Məlum olduğu kimi, müstəqilliyimizin ilk illərində kütləvi informasiya vasitələrimiz ciddi məhrumiyətlərlə üzləşmişdir. Həmin dövrdə ölkədə höküm sürən gərgin ictimai-siyasi vəziyyət, müxtəlif siyasi qrupların öz məkrli iddialarını gerçəkləşdirmək üçün qeyri-qanuni cəhdlər göstərməsi söz və mətbuat azadlığının təmin edilməsinə ciddi maneələr yaradırdı. Həmin dövrdə jurnalistlər ağır senzura ilə üzləşir, fikirlərini sərbəst ifadə edə bilmirdilər. Mətbuat nümayəndələrinin ayrı-ayrı məmurlar tərəfindən təhqir olunması, nəşrlərin isə bağlanması

adi hala çevrilmişdi.

Lakin xalqımızın xilaskar oğlu ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyununda Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonrakı dövrdə isə ölkəmizin mətbuatının inkişafında tamamilə yeni mərhələ başlandı. Həmin dövrdən respublikada mətbuat orqanlarının azad fəaliyyəti və inkişafı yolunda süni maneələrin aradan qaldırılması, qəzetlərin maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlandı. Azərbaycan 1993-cü ildən insan hüquqları, söz və mətbuat azadlığının təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra beynəlxalq konvensiyalara, sazişlərə qoşuldu. Son 18 ildə Əsas Qanunun tələblərinə müvafiq surətdə həyata keçirilmiş demokratik hüquqi islahatlar kütləvi informasiya vasitələrinin və jurnalistlərin normal fəaliyyətinə geniş imkanlar açdı. Ulu öndərin qanunvericilik təşəbbüsü əsasında 19 iyun 1998-ci il tarixli «Mətbuat azadlığı

haqqında», 3 aprel 1998-ci il tarixli «İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında» tarixli qanunların qəbulu istiqamətində mühüm addımlardan olmuşdur. 2000-ci il 6 mart tarixli fərmanla isə «2000-2001-ci illərdə kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər proqramı» təsdiq olunmuşdur.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 2001-ci il 20 iyul tarixli «Kütləvi informasiya vasitələrinə dövlət qayğısının artırılması haqqında» fərmanı isə mətbuata dövlət dəstəyi yönündə növbəti mühüm addım idi. Həmin fərman redaksiyaların kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının illik satışından əldə etdikləri mənfəətdən ödədikləri verginin üç il ərzində dövlət büdcəsindən onlara ödənilməsinə nəzərdə tuturdu. Eyni zamanda fərmanda ölkəyə gətirilən qəzet kağızına tətbiq olunan gömrük idxal rüsumunun azaldılması məsələsi də əksini tapmışdı.

Xatırladaq ki, ölkəmizdə son illər milli mətbuatın yubileylərinin geniş şəkildə qeyd edilməsi jurnalistlərin dostu ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ümummilli liderimizin milli mətbuatımızın 125 illiyinin keçirilməsi haqqında 2000-ci ilin martında imzaladığı fərman bu istiqamətdə mühüm əhəmiyyət kəsb etdi. İqtisadi cəhətdən medianın güclənməsi, müstəqilliyinin təmin edilməsi məqsədilə çoxsaylı tədbirlər həyata keçirildi. Bundan əlavə müxtəlif qəzetlərin dövlət nəşriyyatına olan borcları donduruldu.

Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev də son 10 ildə ölkədə söz və mətbuat azadlığının yüksək səviyyədə təmini üçün bütün zəruri tədbirləri həyata keçirir. Bunların nəticəsi olaraq, Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığı sahəsindəki mövcud vəziyyət qabaqcıl demokratik ölkələrlə müqayisə edilə bilər. Hazırda respublikada mətbu nəşrlərin sərbəst fəaliyyətinə, jurnalistlərin öz iradələrini sərbəst ifadə etməsinə lazımı imkanlar yaranmışdır.

Aslan CƏLİLOV.

Beynəlxalq tədbir

Son illərdə Qəbələdə abadlıq və quruculuq işləri sahəsində geniş miqyaslı işlər aparılmış və bu sahədə mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir. Dağlar diyarı Qəbələnin bugünkü inkişafı insanlarımızın daha gözəl, firavan yaşaması üçün zəmanət verir.

və Səlahiyyətli Səfiri, Xalq artisti Polad Bülbüloğlu da iştirak edirdi. Mərasimdə Polad Bülbüloğlu Qəbələ şəhərinin MDB (Müstəqil Dövlətlər Birliyi) çərçivəsində Mədəniyyət Mərkəzi elan olunması münasibətilə xalqımızı, xüsusilə qəbələliləri təbrik etdi.

Yaxın vaxtlarda istifadəyə verilmiş Qəbələ Mədəniyyət Mərkəzi buna əyani sübutdur. Müasir memarlıq üslubunda tikilən Mədəniyyət Mərkəzi milli tələblərə uyğun tərtibatla bəzədilmiş, işıqlandırma və səsləndirmə sistemi ilə təmin edilmişdir. Mərkəzin dörd yüz yerlik geniş zalı, eyni zamanda əlli yerlik konfrans zalı artıq möhtəşəm tədbirlərə ev sahibliyi etməyə başlamışdır.

İyunun 29-da Mədəniyyət Mərkəzində daha bir beynəlxalq səviyyəli tədbir keçirildi. MDB ölkələrinin nümayəndələrinin iştirak etdiyi mətbuat konfransında 1988-2006-cı illərdə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Naziri İşləmiş, indi isə ölkəmizin Rusiya Federasiyasında Fövqəladə

Tədbirin sonunda Polad Bülbüloğlu Qəbələ Tarix-Diyarşünaslıq muzeyinin direktoru, Əməkdar Mədəniyyət İşçisi Xalis Məmmədovla şəxsən görüşüb söhbət etdi. Səmimi keçən söhbət zamanı Polad Bülbüloğlu Xalis Məmmədovun muzey sahəsindəki 34 illik əmək fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi, onun bu sahədə zəhmətinin çox olduğunu xüsusilə olaraq qeyd etdi və keçmiş həmkarına müvəffəqiyyətlər arzuladı. Mətbuat konfransından sonra MDB ölkələrinin rəqs kollektivlərinin möhtəşəm konserti tamaşaçıların ixtiyarına verildi.

Tahirə ŞƏFİYEVA,
Qəbələ Rayon Tarix-Diyarşünaslıq muzeyinin əməkdaşı.

Vergilər Nazirliyinin nəzdində müasir tipli Elektron imza üzrə Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi (Asan SXM) yaradılmış və Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyində akkreditə edilmişdir. Asan SXM, "Rəqəmsal ID" adlandırdığımız elektron imza kartları üzərindən xidmət göstərmək imkanına malikdir. Bu kartlar bütün əməliyyat sistemlərini (MS Windows, Unix, Mac OS) dəstəkləyir. Bundan əlavə

bölmələrində və ya ASAN Xidmət Mərkəzlərindəki Vergilər Nazirliyinin nümayəndəsi ilə müqavilə bağlayaraq elektron imza üçün təkmil sertifikat almaqla Asan imza xidmətini aktivləşdirmək olar.

ASXM-in istismara verilməsi, İnternet Vergi İdarəsində aşağıdakı dəyişikliklərin həyata keçirilməsinə imkan vermişdir: İstifadəçi səlahiyyətlərinin idarə edilməsi sistemi yaradılmışdır (bu sistem, bir VÖEN-lə

Asan Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi yaradılmışdır

Asan SXM, Mobil-İD Mərkəzi və Mobil operator vasitəsilə Mobil imza ("Asanİmza") xidmətini də təqdim edir. Bu xidmət üçün xüsusi SİM kartdan istifadə olunur. Həmin SİM kart həm telefon nömrəsinin, həm də elektron imza yaratma məlumatlarının fiziki daşıyıcısıdır.

Asan İmza (Mobil İmza) xidməti - elektron xidmətləri həyata keçirən istifadəçinin mobil telefon vasitəsilə autentifikasiyasını sənədin elektron imzalanmasını və imzalayan şəxsin şəxsiyyətinin müəyyən edilməsini (identifikasiyasını) təmin edən xidmətdir.

Asan İmza SİM kartlarını mobil operatorların (hələlik yalnız AzerCell) müştəri xidmətlərindən və ya Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin ASAN Xidmət Mərkəzlərindəki mobil operator nümayəndəsindən əldə etmək olar. Bundan sonra Vergilər Nazirliyinin Vergi ödəyicilərinə Xidmət Mərkəzlərində, Ərazi Vergi İdarələrinin xidmət

bağlı əməliyyatların eyni vaxtda qeyri-məhdud sayda istifadəçi tərəfindən həyata keçirilməsinə imkan verir); Hüquqi və fiziki şəxslərin onlayn qeydiyyatı; POS terminallarının qeydiyyatı; elektron vergi-hesab fakturalarının göndərilməsi; ƏDV-nin Depozit hesabı və s. xidmətlərdə Asan İmzanın tətbiqi həyata keçirilmişdir. İstifadəçi kodu, parol və şifrə vasitəsilə sistemə daxil olmaq, müasir beynəlxalq təhlükəsizlik standartlarının tələblərinə cavab vermədiyindən və istifadəsi zamanı problemlər yarandığından, ƏDV-nin depozit hesabı, Elektron vergi hesab-fakturaları kimi təhlükəsizlik tələb edən xidmətlərin istifadəsi yaxın zamanlarda yalnız Asan İmza vasitəsilə mümkün olacaqdır! Ətraflı məlumatı www.asanimza.az sayından və İnternet Vergi İdarəsinin Yardımcı <https://www.e-taxes.gov.az/help> bölməsindən əldə edə bilərsiniz.

10 sayılı Ərazi Vergilər İdarəsi.